

TALOUSARVIOALOITE 85/2014 vp

Määrärahan osoittaminen rauhanturvaajien kuntoutukseen sairas- ja veljeskodeissa

Eduskunnalle

Suomeen rakennettiin pääosin 1980- ja 1990-luvuilla yhteiskunnan tuella kattava sairas- ja veljeskotien verkosto palvelemaan sotiemme veteraaneja. Verkostoon kuuluu 23 sairas- ja veljeskotia eri puolilla Suomea. Niiden kokonaiskapasiteetti on yli 1 700 asiakaspaikkaa.

Nyt sotainvalidien ja veteraanien palvelutarve on muuttumassa. Sotiemme veteraanien määrä vähenee noin 6 000—8 000 hengellä vuodessa, ja samalla tarve fyysispainotteiseen kuntoutukseen vähenee ja tarvitaan toisenlaisia palveluja.

Sairas- ja veljeskotien ensisijaisen asiakaskunnan vähetessä Valtiokonttori yhdessä sosiaali- ja terveysministeriön kanssa käynnisti Sairas- ja veljeskotien tulevaisuuteen suuntautumisen tukemishankkeen (SOVE-tulevaisuushanke). Siinä sairas- ja veljeskodeille pyrittiin löytämään uusi rooli terveydenhuollon palvelujärjestelmässä. Yksi hankkeen keskeisistä kysymyksistä oli: "Mistä löydetään uusi asiakaskunta nykyisiä vahvuuksia hyväksikäyttäen?"

Sairas- ja veljeskodeille tulee nykyään paljon asiakkaita kunnista ja sairaanhoitopiireistä, ja ne ostavat mm. kuntoutus- ja asumispalveluja. Kunnille tarjottavissa palveluissa on edelleen kasvumahdollisuuksia (esim. AVH- ja nivelleikkausten kuntoutus, milloin on tarvetta purkaa jonoja vuodeosastoilta, sekä hoidon jälkeinen kuntoutus ja geriatrinen kotikuntoutus).

Muita mahdollisia asiakkaita voivat olla esimerkiksi narkolepsiapotilaat tai kriisinhallintajoukoissa loukkaantuneet rauhanturvaajat. Uusia asiakasryhmiä otettaessa on muistettava, että vel-

jeskotien on ensisijaisesti huolehdittava sotainvalideista ja veteraaneista ja muista asiakasryhmistä huolehditaan tilan vapautuessa.

Kriisinhallintajoukoissa loukkaantuneiden kuntouttaminen veljeskodeissa on perusteltua mm. siksi, että veljeskodeilla on jo asiantuntevasta sotaolosuhteissa vammautuneiden kuntoutuksesta. Kriha-joukkojen kuntouttaminen veljeskodeissa myös varmistaisi asiantuntemuksen säilymisen ja sen kehittymisen nykyisten tarpeiden pohjalta.

Suomessa on tällä hetkellä neljä veljeskotia, jotka on hyväksytty kriha-joukkojen kuntoutukseen, Laitila mukaan lukien. Laitilan Terveyskodissa kuntoutus perustuu maamme huippuosaimiseen, ja käytettävissä on muun muassa traumapsykoterapeutti post-traumaattisten oireiden (PTSD) hoitoon ja kävelyrobotti kävelyn kuntouttamiseen.

Toistaiseksi Valtiokonttori ei ole juurikaan käyttänyt mahdollisuutta kuntouttaa kriha-joukkoja veljeskodeissa. Esim. Laitilassa ei ole ollut yhtään valtiokonttorin lähettämää rauhanturvaajaa kuntoutuksessa. Laitilassa on kuitenkin toteutettu 11 päivän kuntoutusjakso neljälle rauhanturvaajalle yhteistyössä yritysten ja Rauhanturvaajaliiton kanssa, ja kokemukset olivat erittäin positiivisia.

Laitilan Terveyskodin laskelmien mukaan rauhanturvaajan kuntoutus maksaa 339 euroa vuorokaudessa. Minimihoidtojako on 2 viikkoa ja maksimi kuusi kuukautta; maksimihoitoa tarvitaan esimerkiksi aivovammojen kohdalla. Yh-

TAA 85/2014 vp — Ari Jalonen /ps ym.

den rauhanturvaajan kaksi viikkoa kestävä kuntoutus maksaisi 4 746 euroa, ja kuuden kuukauden mittainen (180 vrk) kuntoutus maksaisi 61 020 euroa.

Suomessa on edelleen useita kuntoutusta tarvitsevia rauhanturvaajia. Viiden rauhanturvaajan kuntoutus maksaisi 23 730—305 100 euroa kuntoutusvuorokausien määrän mukaan (Laitilan laskelma). Vuosia kestävä kuntoutus maksaisi tosin enemmän.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta ottaa valtion vuoden 2015 talousarvioon momentille 33.50.56 lisäyksenä 310 000 euroa rauhanturvaajien kuntoutukseen sairas- ja veljeskodeissa.

Helsingissä 26 päivänä syyskuuta 2014

Ari Jalonen /ps
Ritva Elomaa /ps
Anssi Joutsenlahti /ps
Juho Eerola /ps
Reijo Hongisto /ps
Lauri Heikkilä /ps
Jussi Niinistö /ps
Hanna Mäntylä /ps

Vesa-Matti Saarakkala /ps
Arja Juvonen /ps
Anne Louhelainen /ps
Mika Niikko /ps
Laila Koskela /ps
Lea Mäkipää /ps
Mika Raatikainen /ps